

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

13/1849

8 NOV 2013

Anmodning om habilitetsvurdering av statsråd Tord Liens håndtering av saker som gjelder TrønderEnergi AS

Olje- og energiminister Tord Lien var før han ble utnevnt til statsråd, direktør for informasjon og samfunnskontakt i TrønderEnergi AS. Lien var ansatt i TrønderEnergi AS i omtrent en måned før utnevnelsen. Han satt i konsernledergruppa i selskapet i denne perioden. Statsråd Lien har sagt opp sin stilling i TrønderEnergi AS, og er ikke lenger ansatt i selskapet.

Olje- og energidepartementet har flere saker til behandling som direkte eller indirekte angår TrønderEnergi AS. Departementet ber om Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementets vurdering av statsråd Tord Liens habilitet ved avgjørelser som gjelder TrønderEnergi AS.

Det vil være relevant å vurdere både statsrådens habilitet i egenskap av departementssjef og i egenskap av regjeringsmedlem. Habilitetsreglene i forvaltningsloven gjelder direkte for statsråden i egenskap av departementssjef, men ikke i egenskap av regjeringsmedlem, jf. forvaltningsloven § 10 annet punktum. Olje- og energidepartementet legger til grunn at det gjelder visse ulovfestede krav til regjeringsmedlemmers habilitet som i stor grad vil sammenfalle med de regler som følger av forvaltningsloven.

Det foreligger etter Olje- og energidepartementets vurdering ikke omstendigheter som gjør statsråd Lien inhabil etter forvaltningsloven § 6 første ledd. Spørsmålet er om statsrådens tidligere stilling i TrønderEnergi AS utgjør "særegne forhold... som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet", jf. § 6 annet ledd. Tidligere uttalelser fra Lovavdelingen tilsier at tilknytningen til et selskap eller organisasjon opphører når tjenestemannen går ut av en sentral posisjon. Utgangspunktet er at en ikke er inhabil etter at tilknytningen er falt bort.

Det fremgår av Lovavdelingens tidligere uttalelser at det likevel kan være to forhold som kan tilsi inhabilitet: For det første om tjenestemannen hadde befatning med en sak i sin tidligere sentrale posisjon i selskapet, og for det andre om tjenstemannens tilknytning til selskapet ligger så nært i tid at det er nærliggende å tro at han fortsatt identifiserer seg med dennes interesser. Begge disse forhold kan, etter Olje- og energidepartementets oppfatning, tale for at statsråd Tord Lien anses inhabil til å fatte avgjørelser i saker som gjelder TrønderEnergi AS i en viss tid fremover.

Hvor lenge statsråden eventuelt skal anses som inhabil må avgjøres konkret etter en skjønnsmessig vurdering. Basert på Lovavdelingens uttalelser vedrørende tidligere statsråd Gahr Støres forrige stilling som generalsekretær i Norges Røde kors og tidligere statsråd Johnsens styrelederverv i Cermac ASA, mener Olje- og energidepartementet at statsråd Tord Lien bør anses inhabil i en periode på inntil 6 måneder fra tiltredelse i saker som gjelder TrønderEnergi AS. Dette vil også gjelde i saker om selskaper hvor TrønderEnergi AS har eierinteresser.

Olje- og energidepartementet har for tiden flere saker til behandling som direkte eller indirekte gjelder TrønderEnergi AS.

Departementet har mottatt søknader om godkjenning av avtaler mellom Kraftverkene i Orkla DA og TrønderEnergi Kraft AS og mellom Driva Kraftverk DA og TrønderEnergi AS etter forskrift om utleie av vannkraftanlegg. TrønderEnergi Kraft AS er et datterselskap av TrønderEnergi AS. TrønderEnergi AS er indirekte gjennom eierskapet i det heleide datterselskapet TrønderEnergi Kraft AS, eier av 35 prosent av Kraftverkene i Orkla DA og 75 prosent av Driva Kraftverk DA. Departementet anser statsråd Lien som inhabil ved behandling av søknadene.

Departementet har også flere saker til behandling om vindkraft og kraftledninger på Fosen og i snillfjordområdet. Departementet ga i vedtak av 26. august 2013 konsesjon etter energiloven til 8 vindkraftverk, samordnet nettilknytning mellom enkelte av prosjektene og en 420 kV kraftledning Namsos – Storheia – Trollheim som alle vindkraftverkene skal knyttes til. Det ble samtidig fattet vedtak etter energilovforskriften om at 420 kV kraftledningen tarifferes som sentralnett. TrønderEnergi AS har eierinteresser i 3 av vindkraftkonsesjonene og den samordnede nettilknytningen.

Fosen Naturvernforening har påklaget vedtaket om å tariffere 420 kV kraftledningen som sentralnett. Denne klagen ble avvist på grunn av manglende rettslig klageinteresse før statsråd Lien tiltrådte. Avvisningsvedtaket er påklaget til Kongen i statsråd. Tarifferingsvedtaket er til fordel for vindkraftkonsesjonærene. Selv om avvisningsvedtaket ikke gjelder spørsmålet om tarifferingsvedtaket skal opprettholdes, mener Olje- og energidepartementet at avvisningsspørsmålet har en tilknytning til tarifferingen som gjør at saken ikke bør behandles av statsråd Tord Lien.

Det er fremmet en begjæring om omgjøring av konsesjonsvedtakene på Fosen fra Fosen Naturvernforening. En begjæring om omgjøring er ikke et saksfoldhold som innebærer at

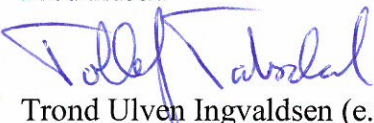
departementet fatter et vedtak, med mindre begjæringen faktisk tas til følge. Departementet mener uansett statsråd Tord Lien bør anses inhabil til å behandle slike henvendelser da dette direkte gjelder konsesjoner til selskaper hvor TrønderEnergi AS har eierinteresser.

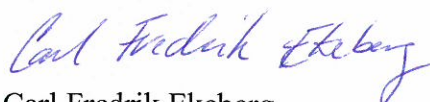
Fosen Naturvernforening har også påklaget en utvidelse av et av vindkraftverkene på Fosen. TrønderEnergi AS har ikke søkt konsesjon til dette vindkraftverket, men vindkraftverkene og kraftledningene har vært behandlet samlet i departementets vedtak. De respektive vindkraftverkene er avhengige av hverandre for å kunne realiseres, da realiseringen av sentralnettsledningen forutsetter at det vesentligste av den konsesjonsgitte vindkraften blir etablert. I og med at TrønderEnergi AS ikke har en direkte interesse i konsesjonen til dette vindkraftverket, mener departementet likevel at statsråd Tord Liens tilknytning til denne konsesjonen er for fjern og avledet til at dette medfører inhabilitet.

Departementet har også mottatt en klage på begjæring om innsyn i korrespondanse mellom flere departementer forut for konsesjonsvedtakene av 26. august 2013 på Fosen og i snillfjordområdet. Etter departementets oppfatning vil ikke spørsmål om innsyn i departementenes meningsutveksling være til fordel eller ulempe for TrønderEnergi AS, selv om saken gjelder konsesjonærer hvor TrønderEnergi AS har eierinteresser. Departementet mener derfor at statsråd Tord Lien ikke er inhabil til å behandle innsynsklagen.

Olje- og energidepartementet ber på denne bakgrunn om Lovavdelingens vurdering av statsråd Tord Liens habilitet i de sakene som nevnt ovenfor. Det er også i så fall nødvendig at Lovavdelingen angir i hvor lang periode statsråden vil være inhabil i saker som gjelder TrønderEnergi AS.

Med hilsen

for
Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Carl Fredrik Ekeberg
rådgiver

Kopi: Statsministerens kontor